

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre.....	24 kor. (12 frt)
Félévre.....	12 „ (6 „)
Negyedévre.....	6 „ (3 „)
Egy hónapra.....	2 „ (1 „)
Egyes szám.....	8 fillér (4 kr.)
Vidékre.....	10 „ (5 „)

Megjelenik mindennap
korán reggel.
Unnep és vasárnap után is.

Kolozsvár, 1903.

Főszerkesztő: Dr. PAPP JÓZSEF.

Szombat, Augusztus 22.

Gróf Khuen-Héderváry.

Az „Ujság” részére írta: dr. Vertán
Endre országgyűlési képviselő.

Kolozsvár, aug. 21.

Visszajár, mint a kísértet láz-
almas éjszakákon. Azt hittük, hogy
ily rövid élet páratlanul csufos bu-
kása után közéletünkben, melynek
romlására tört, többé nem találko-
zunk nevével.

Csalódtunk.

Merénylete, melyet alkotmá-
nyunk s politikai erkölcsünk ellen
elkövetett, úgy látszik, csak a mi
szemeinkben bűn s leálcázott ku-
darca csak előttünk gyalázat.

Bécsben még ma is a régi
kedves ember. Ott ül a centralisták
tanácsában az osztrák császár meg-
hitt emberei közt s mintha csak
örök vaksággal verte volna meg
Istene, nemesek őt, de kiküldött is,
bizalmas kiküldetésekre vállalkozik.

Reabiztát, hogy tömörítse a töre-
dékekre való szabadelvű pártot s
lecsendesítse a háborgó ellenzéket.

A szabadelvű pártról nem be-
szélek, mert ha csak személyes ér-
dekeket kell kielégíteni, tökéletesen
egyre megy, hogy az üzlet megkö-
tésénél ki a közvetítő ügynök.

De mit akar az az ur az ellen-
zékkel? Azzal az ellenzékkel, me-
lyet nagyuri gögijében lenézett s
melynek tagjait hitvány, megvehető
uticifruknak nézte.

Ha magasabb állami érdekek
nem szólnának-e ellen, még akkor
is szabad lenne-e szóbaállni ezzel
az emberrel? És ha a személyes
ellenszenvet el is lehetne hallgat-
tatni, a gyűlöletet meg is lehetne
fékezni, várhatunk-e valami jót
attól, ki rövid kormányzata alatt
a politikai közéletnek egyetlen ép
pontját támadta meg s akarta meg-
mérgezni, hogy képtelenné tegye az
ellentállásra. Ki mérges hernyó
gyanánt az alkotmányosság himes
szárnyaihoz öltözve mosolygva tap-
solat azoknak, kik a nemzeti jogok
érvényesülését emlegették, de titok-
ban piszkos aknamunkával akarta
megsemmisíteni mindazokat, akik
ennek érvényesítésére önzetlen mun-
kával törekedtek.

Soha kormányzat ekkora fekélyt
nem fakasztott, ennyi piszkot fel-
szíre nem hozott s midőn a fellá-

zadt nemzeti lelkiismeret megment-
hetetlenül semmisítette meg, meglep-
őn talált a császárnak bécsi
udvarában.

Különös légkör lehet odafenn
Bécs városában. Ausztriának gögie,
vezetőinek elbizakodottsága, vagy
az a mérhetetlen rövidlátás okozza-e,
hogy még ma sem látják, miszerint
csordultig van a pohár?

Hogy nem tudnak megbarát-
kozni azzal a gondolattal, hogy
Magyarország szabad, független,
senkinek alá nem vetett ország és
nem az öszbirodalom tartománya,
melynek joga van önállóságának
minden biztosítékaihoz.

Ez az igazság nehezedett súlyos
átok gyanánt Ausztriára s ez az
egy igazság az, melyet sem felis-
merni, sem megérteni nem tudott
soha.

Az öszbirodalom s ennek létét
biztosító egységes hadsereg eszméje
— ha jogosult lett volna is valaha
— ma végkép lejártá magát. Hiszen
a felbredt nemzeti öntudat Ausz-
triát is szétbontással fenyegeti s ha
lett volna is ereje a birodalmi esz-
mének, hogy Magyarországot le-
igázza, ez az erő ma megtört s
csak az bizhatik benne, kit a történe-
lem tanulságai érintetlenül hagynak.

De aki látja azt a forrongó
erőt, mely új világot teremt, de aki
érzi ez új világ előtörő eszméinek
lehelletét, annak számolnia kell ez
eszmék erejével s szakítani kell a
multak hagyományával, amelyek-
hez való görcsös ragaszkodás meg-
semmisítéssel fenyegeti hatalmát,
fennhatóságát.

Ez igazságot ismerje fel az osz-
trákok császára, ez igazság elől
ne zárkózzék el Magyarországnak
koronás királya.

Dobja félre utjából tanácsadóit,
kiknek alakjával együtt jelennek
meg a multnak rémes árnyai, azok-
nak szenvedése s anyai gyalázata.
Szentesített törvényeink rendelik,
hogy a magyar király a Magyar-
országot érdeklő ügyekben csak
magyar tanácsadók tanácsával élhet.

Mit keresnek tehát az osztrák
centralisták s Magyarországot leg-
gyűlöltebb ellensége, gróf Khuen-
Héderváry a magyar király taná-
csában? s mit keresnek ép ma,

midőn semmi egyébről nincs szó,
mint Magyarország törvényben biz-
tosított jogainak érvényesítéséről,
amit a királyi esküben bizva a
nemzeti becsület palladiumaként kö-
vetelünk.

Avagy az osztrák császár kér
tanácsot hű osztrákjaitól?
Megnyugszunk benne.

De midőn közből jön át-
lépte a határt, váltsa fel őt is a
felszentelt magyar király. Ez jött
hozzánk, hű magyarjai közé, feledje
el tehát mire az osztrák császárt
tanították osztrák tanácsadói, mert
a magyar nemzet csak a magyar
királlyal egyezkedhetik.

A békét pedig a nemzetnek
és a királynak egyenlően kell
őhajtania.

== Rovás. A „Jugend” ismeretes
kirudaltatásának dolgában a „Neue Freie
Presse” alábbi megrovási kalanddal száll
ellenünk:

„Mialatt a Monarchia mindkét államá-
ban a súlyos politikai krízissel foglalkoz-
nak, a közvélemény figyelmét majd-
nem elkelteti egy jelentéktelennek látszó
kis epizód: a „Jugend” című müncheni
éleláp kiáltása Magyarországról. Az az
általános bojkott, amiben ez a lap ré-
szesült, élénk tanúbizonysága annak, hogy
Magyarországon a nemzeti érzés talaja
rendkívül erős. Magyarország, mely oly büsz-
ke a saját szabadságára, jelenleg megsejti
ezt az elvét. Pontos tény azért, mert
nem a kormány, hanem a nép köréből
indult ki a mozgalom, a kormány pedig
sietett követni a nép példáját és meg-
vonta a lapról a postaszállítás kedvez-
ményét. Pedig a saját szabadság még
akkor is respektálandó, ha a sajtó nem-
zeti érzéseket sért meg. Példa erre Né-
metország, Északamerika, Franciaország.
Eppen a „Jugend” az, mely nem egyszer
adott már angol gyűlöletének kifejezést,
de azért az angol nemzeti érzület nem
sértődött meg. Úgy látszik a nemzetek
érzékenysége fordított irányban áll nagy-
sággal. Elfogulatlan szemlélőknek azon-
ban konstataciónk kell, hogy ez a nemzeti
érzékenység lényeges dolgokban nagy
kárára van a nemzetnek. A saját szabadság
elleni támadás előbb-utóbb meg-
bosszulja magát. A kritika szavát nem
lehet ellopítani, ha fölünket bedugjuk.”

A Neue Freie Presse téved. Komoly
ellentétet meghallgatunk. Komoly ellenféllel
szóba is állunk. A Jugend azonban értelem-
zöld viccsüség a más nem érdemelt, mint
a mit megkapott.

A szabadelvűpárt és a nem-
zeti eszme.

Kolozsvár, aug. 21.

A magyar nemzet közéleti viszonyai-
ban egyre tart az ellenségeskedés. Még
azon kérdésekben is, a hol nem volna sza-
bad az ellentétes felfogásnak érvényesülni
— minduntalan veszekedünk, perlekedünk,
vitatjuk felfogásunk elsőbbségi jogát.

Széchenyijelszava: „Magyarország nem
volt, hanem lesz.” Hangoztatjuk, hogy egy-
van, igazsága volt, valóban ezután le-
szünk mi nagygyá, még ellenségeink előtt
is irigylésre méltókká. Vajon ugy van-e,
ugy lesz-e és mikor lesz ugy? Akkor-e,
ha törvénybe gyökerező jogainkról lemond-
unk? akkor-e, ha a nemzeti eszmék és
igazságokért csak a kisebb rész lelkesedik,
vagy akkor, ha a nemzet zömével együtt
érezünk, annak előmenetelét, felvirágzását
pártkülönbség nélkül diadalra vittü tő-
rekszünk?

Politikus nép vagyunk az igaz, nem
csoda hát, ha minden eszme körül külön-
böző a felfogásunk. Azt lehetett volna hinni
mégis, hogy a nemzet nyelvének érvénye-
sítése kérdésében nem lesz különbség kö-
zöttünk, ebben az egy tekintetben minden
jó magyar embernek érzelme és gondolata
világa találkozik fog. És még sincs így.

A politikai pártok vezérei alakjai kö-
zül Apponyi jár elől, ki sem nem liberális,
sem nem conservatív, kinek husz esztén-
dön keresztül piros-fehér-zöld szín volt az
ideálja s most felcserezte fekete-sárgával;
kinek katonai ügyekben nem kell a magyar
vezényleti nyelv, sőt a felől még vitakozni
sem akar, állítván, hogy az öszbirodalom
érdekei csak a német nyelvvel védhetők
meg. Jobb ez így szerinte, a nemzetet csak
becsapja valahogy ezután is, Bécsben pedig
kedves marad mindig, ha saját vérei ellen
cselekszik.

Nem csak az a baja Apponyinak, hogy
nemzetiellen, de mint a jezsuiták neveltje,
feleltéleklis izű minden cselekedeteiben.
Ultramontan hajlamai vannak. A római
pápa halálából nemzeti gyászt teremtett s
a parlamenti képviselők felekezeti visz-
nyaira tekintet nélkül az ország összes kép-
viselőivel meggyászoltatta a klerikális reak-
ció fejét. Nem rajta mult, hogy a római
egyház gyászja miatt parlamenti szünetet
nem adott. A pápa halála saját felekezetére
nézve nagy horderőjt esemény, hűveit
illő és méltó a gyász, de világ politikai
esemény nem volt sehol, egyedül a ma-
gyar parlamentben lett azzá. Mindez Apponyi
kegyelméből.

Ha egy politikusnak vallásos érzelmei
a szabadelvűség és liberálisizmusnak gondol-
atait háttérbe szorítják, attól félni kell s
ki hazáját igazán szereti, annak zászlajára
nem eszkelhetik. Apponyi ilyen volt s ilyen
ma is. Ő hát nem lehet a jövő embere,
mert sem a multja, sem a jelene nem
nyújt garanciát a nemzetnek. Az ő minisz-
terelnöksége nem jelentene egyebet, súlyos
felekezeti harcna, amire e sokat zaklatott
nemzetnek semmi szüksége.

SZERKESZTŐSÉG

KIADÓHIVATAL

Egyetem-utca 7., (Lyceum-ngomda.)

HIRDETÉSEK DIJA:

Négyszög centiméterenként 8 fillér.

Iparosok és kereskedők kedvezményben részesülnek

Nyilttér soronként 40 fillér.

TÁRCA.

Dalok Aranyos Erzsiről.

I.

Künn a rónán enyhe szellő
Búzatengert ringat;
Aranyos kalászkok közül
Valaki kaesingat.

Haja fénylik, mint az arany,
Napnál fényesebben;
Ide csillog a szemembe,
A mikor meglebben.

Rózsás arc, — a mezőnek
Legszébb virága,
Gyöngyharman van rálehelve
Édes ajakára.

Te vagy! szerető szívemnek
Kék szemű kis lány! —
...Mintha búzávirág között
Búzávirág járna....

II.

Hallod-e kis lányom?
Csattog a pacsirta!
Rólad zeng, mert a nevedet
Szívembe fölirta.

Fölrepült az égig,
Jaj, de csöppnek látszott!
Találkozott angyalokkal
És velők is játszott.

Nekik is elmondta:
Hogy itt, a világon
Nekem van a legkedvesebb
Aranyos kis lányom!

Összesüggött-búgott
A sok fényes angyal
S leküldték a napsugarát
Csurgatott arannyal,

Hogy megaranyozza
Hajadat kis lányom!
Hogy te légy a legfényesebb
Az egész világon!...

Révai Károly.

A végső akarat.

(Franciából.)

Írta: Marcel Prévost.

Baráti körben a moralistáknak arról,
a kedves kérdéséről folyt a szó, ha vajjon
van e joga a férjnek, vagy az apának arra,
hogy végrendeletével, vagy egyéb végső föl-
jegyzésével feleségének, vagy gyermekeinek
érzelmi világát befolyásolni akarja?

A beszélgetés során végre is meg-
egyeztünk abban, hogy akármilyen nemes
és tisztá legyen is szándéka, balgább, dö-
rébb dolgot ember nem mivelhet, mint ha
szíveket akar befolyásolni. A társaság
egyik tagja, Descombes vidéki jegyző, meg-
jegyezte:

— Jogászai pályámon az ilyen dőre-
sre sok esetben láttam példát, de soha
el nem mulasztottam, hogy a lelkükre ne
beszéljek ügyfeleimnek. A kik nem fogad-
ták meg szavamat, gyakran nagy bajokat
idézték föl vele.

A legszomorúbb eset, a melynek rész-
ben tanuja voltam, a következő:

— Jelölt koromban nagyon előzéke-
nyen fogadtott városkánk jó társasága: vá-
roskánk t. i. akármilyen közelében is van
Párisnak, mégis csak erősen vidéki város.
A hazulról kapott kélszáz franknyi pó-
lékkal, minthogy elmerültem egyhangu ta-
nulmányaimba, barátaim egyszerű emberek
voltak s mivel egész becsvágyam abban
merült ki, hogy valamikor Gobin jegy-
zőnek angol bírói borított támlásszékeben
ülhessek, teljesen elégedett s boldog vol-
tam. A magamfajta fiatal, vagonatlan jelölt
érdeklődni szokott a fiatal, eladó leánykák
iránt. Városkánkban az ilyen leány szép

számmal akadt. Volt ott gazdag leány, volt
kedves, sőt szép is. Józanesszű ember volt
világéletében. Udvartam is minden-
kinek, de attól aztán óvakodtam, hogy va-
lahogy túlságos mélyre bele ne nézzek a
szép szemekbe. Egy fiatal leánykát választ-
ottam végre, a kitől nem sok szó esett,
mert nagyon félénk teremtés volt a lelkem,
s mert szépnék sem mondhatta volna
senkiesem.

Mikor öt esztendővel utóbb nőül vet-
tem, hozományképen megkaptam — Gobin
jegyző támlásszéket, mert hát Gobin leánya
volt az én Annám. Aztán 17 esztendeig, 17
rövid esztendeig éltünk egymással nagyon
boldogan.

Legjobb barátom, Huvelin, az az adó-
hivatali tiszt, nem volt olyan józanesszű,
mint én. Tüzes lánggal lobogott a társaság
legszegegyebb leányáért. Regina de Pillière
kisasszonyért. Pillière kisasszony egy gyal-
gostisztnék volt a leánya, aki a háboru után
nyugalomba vonult.

Pillière kapitány özvegy ember volt
és leánya csodálatraméltó takarékoszággal
tartotta fenn a házat a csekély nyugalom-
pénzből. Regina elragadó szép barna leány
volt s Huvelin annyira tetszett neki, hogy
egy kintő pártit elszalajtott az ő kedvéért:
a fiatal Coubert, egy környékbeli nagyiparos
fia kérte volt meg a kezét s a kosár,
a mivel a leány felelt, nagyon bosszan-
totta Pillière kapitányt. — A kapitányt
azután 65 éves korában megütötte a szél,
ugy, hogy belebénult a jobb karja. Regina
teljes odaadással ápolta édesapját, ám hét
hónappal utóbb egy második szélhűdés
megölte a beteget.

Teljes vagyonatlanul hagyta leányát.
Végrendeletében meg is emlékezett róla,
mekkora gondot okozott neki leányának
jövője. Egyik barátjának, egy előkelő állami
tisztviselőnek jóakarataiba ajánlotta gyer-
mekét, majd ezekkel a szavakkal fejezte be
végrendeletét:

— Ha az én kedves Regina leányom
azt akarja, hogy nyugalom legyen a sir-
ban, arra kérem, mondjon le a szándéká-

ról és legyen a felesége Coubert urnak, aki
őszintén szereti.

Regina hőselekű leány volt, megmagya-
rázta Huvelinnak, hogy immár nincsen mit
remélni tőle és feleségül ment François
Coubert hez. Jól emlékszem még rá, magam
irtam alá házassági szerződésüket. Akkor-
tájt még olyan érzőszívű gyerek voltam,
hogy egy könnyecseppet hullajtottam a
szerződésre. A miért aztán Gobin mester
ki is szidott alaposan.

Reginától tehát Coubert-né lett. Gaz-
dag asszony volt most már. Gyermekei
lettek. Coubert, aki derék, becsületes em-
ber volt, igen jól bánt vele. Es Regina
még sem volt boldog... Tudtam, hogy
nem boldog; mert hogy Huvelin otthagya
hivatalát, sőt a várost is, réam, mint Hu-
velin legjobb barátjára vitte át annak a
ragaszkodásnak egy részét, mellyel a fele-
sege volt urnának; ám szívének az a része,
a melyet egykor Huvelin-nak adott, a
távollevő barátért dobogott mindvégig. Cou-
bert tudta ezt, de nem bántotta a dolog;
mert azok közül való volt, akik érzelmes
ábrándozásba el nem merülnek. Kis fele-
sege szép volt, házias volt, háza becsületét
ragyogó tisztán tartotta mindig. — többet
ő ennél nem is kívánt. De Regina nem
tudott megvigasztalódni. A seb, amely ifju
szerelembe hasított, soha be nem hegedt
és azt hiszem, ez a seb olt oka idegbajjá-
nak is, amely oly időnek előtte ragadta
a sirba.

— A történet, amelyet elbeszéltek, —
folytatja a jegyző — idáig nagyon sok nő
élete történetével azonos s magam is tu-
dok legalább tíz olyan hasonlót, amelyen
mint tanu, vagy mint hatóság megbízott
szerepeltem. Csak hogy Regina történetének
volt egy egészen regényszerű utójátéka.

Mikor a szegény teremtést örök nyu-
galomra tették, én segítettam a gyászba-
borult férjnek az elhunytól maradt irások
rendezésében. Szerecsensére semmi olyan föl-
jegyzésre nem akadunk, a miben lelki
gyötrelmeiről lett volna szó. A titok tehát

Apponyinak be kell látnia, hogy nem
elég fölfele hajlongani, Bécsnek mindenben
kedvet keresni, de ha érvényesülni akar,
kell, hogy a nemzettel együtt érezzen. Sze-
mélye nem megnyugtató s ha az ország
jogos kívánalmait, nemzeti követeléseit eset-
leges kormányelnökké történt kinevezésével
nem hozza magával, hasztalan jön, az ob-
strukció nem szűnik meg s ha a feltételes
jogosult, vele szemben sokkal követelőbb
lesz a nemzet, mint elődeivel szemben volt.

Gróf Andrássy Gyula sem lehet a
nemzet vezére, más politikai és nemzetelle-
nes botlásain kívül azért sem, mert a nem-
zet becsületének megvásárlási kísérleténél
bizonyos homály borult rá s a parlamenti
bizottság tárgyalásain a horvát gránicsáról
lett miniszternek közbeszólásával mintha
védelmét helyettesítette volna. Azok közül
való hát, kiknek fejt a nemzet jogos fel-
háborodása megbukatta.

Nem folytatjuk tovább a miniszterel-
nökségre egy s más okon jogot formálók
bírlatát, de kifejezést adunk tapasztalataink
alapján annak, miszerint a jelen válságos
politikai viszonyok között azon egységes,
józan politikai elv kezd előtérbe nyomulni,
mely számolni akar minden irányban a
nemzeti követelményekkel. Önálló vámerter-
let, magyar hadsereget, magyar vezérleti
nyelvvel és jelvényekkel s minden irányban
egységes magyar nemzeti államot akar.

A szabadelvűpárt valódi liberális ele-
meinek ezt az eszmét meg kell ragadniuk,
ennek a zászlaja alá kell hogy sorakozza-
nak. Ha a vezérszerepről lemondani nem
akarnak, külön kell válniuk az üres nem-
zeti követelmények hangoztatóitól, a kleri-
kalisoktól, a volt disszidensektől. Biztosita-
niok kell a szabad mozgást s ez által a
nemzetet arról, hogy azzal együtt éreznek
s a nemzeti élet jogos kívánalmait épp egy
szívükön hordozzák, mint a független Ma-
gyarország szent ideáljaiért küzdő har-
cosok.

Ne a designált miniszterelnök, de
maga a szabadelvűpárt sabbja meg a fel-
tételüket, melyek alapján a vezért követni
kész. E feltételek többé nem lehetnek a
nemzeti eszmék és jogok hiánya nélkül. —
Debreczen, Szahmár, Szeged, Sepsiszent-
György, Székelykereszter s b. szabadelvű
pártjai már is megmozdultak. Felszólalásuk
élő tiltakozás a semmittevés ellen s a ko-
moly elhatározás, mellyel a nemzeti kö-
vetelések megvalósításáért felemelték sza-
vukat, megjelöli az irányt az összes szabade-
lvű pártoknak. Ha a jelek nem csálnak az
ő szabadelvűek ez egyszer minden valószí-
nűség szerint a nemzeti jogokért folyó küz-
delemben azok között lesznek, a kik nem
engedték a hazafini fellángolás tüzeit ki-
aludni a nélkül, hogy nemzeti tekintetben
bizonyos sikert el ne érjenek.

A függetlenség párt kitartással küzdő
bajnokai örülni fognak annak, ha a nem-
zeti eszmék és követelések megvalósításáért
a szabadelvűek a további harcban velük
egyfoma bátorságot tanúsítanak. Előttük
nem személyek és pártok, de a haza minde-
nek előtt volt mindig a főcél.

köztünk, kettőnk között maradt. Meghatot-
tan láttuk, a férj, meg én, milyen kegyele-
tesen tartott össze Regina mindent, ami
édesatyjától való volt, midőn gondosan
megőrizta Pillière-nek még a saintcyri ka-
tonaiskolából való füzetét is, amikben a
kapitány, becsélete utolsó napjaiban, olyan
örömet lapozgatott....

— A halálra vártomban, a mely már
félíg letépett, belátom, hogy jogtalanság
volna gyermekem szívvel rendelkezem.
Januárius 18-án kelt végrendeletének
utolsó pontját azért ezennel érvénytelennek
nyilvánítom. Legyen Regina annak felesége,
a kihez szíve vonja!

Gyermekek kezére vallott az irás; való-
színűleg abból az időből származott, a mikor
első szélhűdés után, balkezevel kísérelte
meg az irást a kapitány. Későn került
volna kezébe Reginának apjának ez az utó-
lagos végrendelete? Vagy soha kezébe
se került?? — Soha sem említé és szinte azt
hiszem, hogy nem is tudott róla. Nyilván
elkerülte figyelmét a füzetbe rejtett papiros-
lap. Regina ugyan kegyelelesen megőrizte az
apjától maradt emléktárgyakat, de nem
valószínű, hogy valaha is lapozgatott volna
az ócska mértani füzetben.

A csodálatraméltó akaratú nőnek életét
tehát tönkretette az, hogy lelkiismeretesen
engedelmeskedett apja vélt végső akaratá-
nak!... Egész életét, boldogságát egy téve-
désnek áldozta fel Regina! Megvallom, föl-
fedezésem mélységében lesújtott.

Coubert észrevette nyugtalanságomat s
lehetetlen volt eltitkolnom előle a sárga
laposkát.

Jó időbe tért, a mig fölérte észszel a
dolgot. De a mikor megértette az össze-
függést, tudják-e mit mondott? Azt mondta
sirva:

— Oh, milyen jó, hogy nem az es-
kütőnk előtt akadt erre a papirosra
Regina!...

Itt az idő, az utolsó órák! vagyunk bátran előre hát! Minél többen lesznek azok, kik követelik a nemzet törvénybe gyökerező jogait, annál bizonyosabb azoknak megadása.

A nemzet fejlődése és megismosodása erőssége a királyi háznak is. Az pedig fel nem tehető, hogy az alkotmányos király elzárkózik azon jogok megadása elől, melyeket az 1848. és 1867. törvények biztosítottak.

Nemes Árpád.

A politikai helyzet.

— Fővárosi tudósítónktól. —

Budapest, aug. 21.

Végig néztük tegnap megjelent osztrák és mindazokat a külföldi lapokat, melyek Bécsből veszik magyarországi híreiket, illetőleg tájékoztató értesítéseiket a magyar viszonyok felől és ritka egyértelműséget találtunk: az egész gárda megfenyegeti Magyarországot, hogy rögvést a perszonál-unio következik, ha a magyarok követeléseikhez ragaszkodnak.

Egy Bécsből sugalmazott berlini lap így ír:

Az ősz császár megjelenése Budapesten talán le fogja csillapítani a magyarok felkorbácsolt szenvedélyeit, talán sikerül neki a higgadt elemeket követeléseik keptelenségéről meggyőzni. Nem egészen lehetetlen, miután a birodalom osztrák felében mindinkább tért foglal az a gondolat, hogy a különben is elkerülhetetlen különválást Magyarországtól inkább azonnal kell megcsinálni és ezzel mindjárt Magyarországra hátrítani azokat a nagy katonai terheket, melyeket eddig nagyrészen Ausztria viselt helyette. Egyszersmind a gazdasági különválást is meg akarják valósítani, hogy Magyarország mindjárt a maga teljességében élvezhesse az önállóság örömeit. Magyarországon aligha előre látták a hangulatnak ilyen változását. Alig vannak ott abban a helyzetben, hogy magukra vegyék a nagy áldozatokat, melyeket a perszonális unio Ausztriával igényelhet, stb. stb.

A többi mind, hol ilyen szeliden, hol vadul ugyanezt a nótát fújja és valamennyi azzal végzi, hogy bezzeg most megjíjj az egész Magyarország és szörnyen fél a különválás rémétől. Vagy nagyon naivok az osztrákok, vagy nagyon butának néznek bennünket, ha tényleg azt hiszik, hogy van Magyarországon egyetlen teremtet lélek, mely ilyen fenyegetéstől megjíjj.

Legszébb álmaink mennének teljesebbé, ha az osztrák közvélemény a döntő köröket arra tudná hangolni, hogy csak ugyan adják meg nekünk rögtön azt a teljes önállóságot, melyről mi azt hisszük, hogy csak évtizedes nehéz, talán véres küzdelmek árán lehet megszerezni.

Nem bocsátkozunk az osztrák naivitás behatóbb bírálatába; csak konstatáljuk, hogy a végső pillanatban nem a magyarok, hanem az osztrákok volnának azok, akik megjíjdnának a sokat hangzatosított különválástól, melylyel összeomlana az ő nagyhatalmuk és hirtelen megindulna teljes anyagi romlásuk.

Sajnos, az osztrák fenyegetés csak üres szó és nem attól félünk, hogy Ausztria és császára megindítja a válópert, mint inkább attól, hogy még a bonyodalmak hosszu sora fog elkövetkezni, míg csak a mostani törvényes álláspont elismerését lehet elérni az ugynevezett nemzeti engedmények formájában.

Alábbi tudósításainkban kiderül, hogy nagyon kevés az, a mit a koronától várhatunk és csodának kell még történnie, hogy a korona a magyar állásponthoz közeledjék.

A királyi álláspontja.

Mai nappal megindultak a legfelsőbb kihallgatások és sokáig, valószínűleg igen sokáig fognak elhúzódní. Az eddigi rendelkezések szerint a király e hó 29-én hagyja el Budapestet. Nagy optimizmus volna hinni, hogy ezalatt a hét alatt rendbe tudnánk jönni. Ha mégis úgy volna, csodának kellene történnie: vagy a királynak, vagy tanácsadóinak hirtelen kellene álláspontjukat megváltoztatniuk, a mit bajosan tehetünk fel. Meg fogjuk ismertetni olvasóinkat úgy a király, mint a tanácsadók elfogásával és mindenki maga levonhatja ebből a tanulságot, hogy nagyon bajos hamarosan boldog végre jutni — épen azért **Khuen-Hédervár** mint ideiglenes miniszterelnök még jó sokáig fogja Magyarországot boldogítani.

Ő Felsége álláspontja, mint legbeavatottabb oldalról jelentik nekünk, Széll, Fejérváry és Khuen elhocsátása óta nem változott. A királynak nincsen szándéka engedményeket adni, hanem ott megállni, shová Széll alatt eljutott. Régen volt és így olvasóink talán már nem is emlékeznek, hogy mik is ezek az engedmények? Nem egyebek, mint az ugynevezett Szentivány-féle pontozatok, melyeknek lényeges része a katonai büntető törvénykönyv reformja a zászló és jelvénykérdés rendezése és a magyar tisztek hazahelyezése. De meg ezek is magyarizátra szorulnak. A büntető törvénykönyv reformja alatt az anyagi intézkedés reformja értenőd és nem a magyar nyelv behozatala az eljárásba. A zászló- és jelvénykérdés pedig még valami ki nem forrt közönséget és nem a magyar zászlót

és jelvényt jelenti. Ezeket a nagyon kétes értékű és nagyon kevésbé nemzeti engedményeket is legfelsőbb helyen a véderő keretéhez kötik, vagyis ezek is csak akkor kaphatók, ha a nemzet előbb beleegye a kétéves szolgálatlalt és a kontingens felelővel járó nagyobb terhekbe. Ime ez a királyi álláspontja, mely nem egyezik meg egyetlen párt felfo áásával sem és oly kevésbé a függetlenségi párt törvényes álláspontjával, hogy kibontakozásról szó sem lehet, ha bárki is vállalkozik ezen az alapon a kabinetalakításra.

A meghívottak álláspontja.

A helyzetet megnehezíti, hogy a meghívottak között sincsen egyetértés, noha a 12 meghívott közül 11 ugyanegy párthoz tartozik. A királyi álláspontját csak egy ember osztja, a ki ezen alapon már egyszer vállalkozott a kabinetalakításra: gróf Tisza István. Gróf Tisza ma is abban a nézetben van, hogy nem kell tovább menni és nem kell engedni, hanem még ex-lexes választások árán is le kell tipornai az ellenzék. Széll Kálmán nézetéről semmi biztosat nem lehet tudni, miután ő nem érintkezik senkivel és valamennyi meghívottra haragszik; de a legelőbb logika megmondja, hogy ő neki továbbra is passzív rezisztenciát kell ajánlania, melylyel állott és bukott. Gróf Andrássy Gyula nyíltan hirdeti, hogy ő az összes nemzeti követeléseket helyesli, de perhorreszkálja a magyar vezényleti nyelvet. Ime három ember, három különféle nézet. Meglehetősen egyforma nézet van a többi kilenc. Még Hieronymi Károly is hamarosan megmondta a dolgot és a nemzeti irányhoz csatlakozott. — A legközelebb áll egymáshoz a két legnagyobb antagonista: Bánffy és Apponyi: ő ketten mennek legmesszebb és a legradikálisabb irányban fogják informálni a koronát. Gróf Zichy János mint ellenzéki ember, teljesen egy nézetben van a kormánypártiakkal, úgy hogy 9 ember egy fog informálni, hogy a királyi álláspontja nem felel meg és hogy ezen az alapon a kibontakozás lehetetlen. A további okoskodás igen egyszerű: miután a kihallgatások során csak gróf Tisza István fog a legfelsőbb alap mellett nyilatkozni — legfeljebb még Széll Kálmán — ellenben tíz ember többé-kevésbé ellene és a király talán azt már tudja, hogy az erőszak politikája nem sokat ér; nem tehető fel, hogy ő felseje a kihallgatások első sorozatából merítene anyagot a helyzet megoldására. Ha az információk a királyi akarral egyeznének, hamar vége volna a válságnak; de így biztosra vehető, hogy a korona abban a hiszemben, hogy mások talán közelebb állanak az ő felfogásához, másokat is meg fog hallgatni és ha erre a legközelebbi nyolc nap kevés lesz, a kabinetsválság elhúzódnak bizony hetekig. Arról nem is beszélünk, hogy a kabinetsválság megszűntével az országos válság még korántsem ért véget. Fájdalommal kell még konstátálnunk azt a tényt, hogy a hadgyakorlatok az ország sorsa fölött állanak és hogy arra az esetre, ha a válság a nagy hadgyakorlatok kezdetéig nem ér véget, csak a hadgyakorlatok befejezte után fog, úgy ahogy megoldódni.

Apponyi és az ellenzék.

Gróf Apponyi Albert az, aki a meghívottak között a legmesszebb akar menni, olyannyira, hogy azzal gyanúsítja, hogy ő csak azért megy el a legfelsőbb határig — mely azonban még korántsem az ellenzék álláspontja — mert nem akarja a kabinetalakításra való megbízatást elvállalni és elakarja kerülni, hogy ez neki felajánlatsék. Apponyi állítólag szeretne volna, ha a korona meghallgatja a közjogi ellenzék vezetőit is. Miután ez az óhaja nem teljesült, elhatározta, hogy felfogja tártai a korona előtt az ellenzéki álláspontot is. Ebből az elhatározásból kifolyólag tegnap a Házban több ellenzéki politikussal konferált, előzetesen még **Wekerle** Sándorral volt hosszabb értekezés és azután sorban fogadta **Kossuth** Ferenczet, **Polónyi** Gézá, **Böttös** Károlyt, **Szederkényi** Nándort és **Holló** Lajost. Ezeknek az értekezéseknek nem volt semmiféle kapacitá cēja; Apponyi tisztán információt keresett, hogy milyen alapon képzeli az ellenzék a kibontakozást, hogy erről is beszámolhasson a koronának. Ez lesz az első eset, hogy a Ház elnöke nemcsak a saját, hanem az ellenzék nézeteit is fogja tolmácsolni a király előtt.

Az első kihallgatások.

Az általános, nagy érdeklődés természetesen a legfelsőbb kihallgatások felé fordul. A közönség annyira érdeklődik a kihallgatások iránt, hogy ellepi a vár udvarát és a Szent-György-teret és ott várja, hogy kik járnak ki és be az udvarnál. A várakozókhoz csatlakoznak számosan, a kik a Zsigmond-kápolnában kitétt Szent-Jobbot tekintik meg, úgy hogy csinos kis tolongás van a várak környékén. Természetes, hogy a külsőségekben nem lehet a lényegre semmi következtetést vonni, valamint az sem valószínű, hogy a meghallgatott politikuskok a várakozó riporter-gárdának elmondandók, hogy mit beszéltek a királlyal; de azért nem érdektelen a külsőségek regisztrálása és a meghallgatások sorrendjének közlése sem.

Elsőnek ma délelőtt tíz órákor gróf **Zichy** Jenő v. b. t. t. járt a várakban és ott fél óráig időzött. Gróf Zichy Jenő nem járt a királynál, hanem gróf Paar főhadsegédnél volt látogatásban. Ez a magánlátogatás a válsággal nincsen semmiféle összefüggésben. Félhivatalos jelentés szerint ő Felsége tegnap gróf **Khuen-Hédervár** miniszterelnököt külön kihallgatásban fogadta, mely majdnem egy óra hosszat tartott. A miniszterelnök ma ismét meg fog jelenni ő Felségénél kihallgatásban.

A parlamenti notabilitások sorából, kiknek nézetét ő Felsége meghallgatni ki-

vánja, mai kihallgatásra hivatalosak: Gróf **Csáky** Albin a főrendiház elnöke, gróf **Apponyi** Albert a képviselőház elnöke, gróf **Károlyi** Sándor és gróf **Andrássy** Gyula.

Gróf **Csáky** Albin ő felsége délelőtt 11 órákor fogadta. Ezután a kihallgatás után következik a király reggelije. Gróf **Apponyi** Albert házelőköti a főudvarmesterei hivatal déli egy órára hívta meg.

Gyilkos gyermekrabló.

— Express tudósítás. —

Kolozsvár, augusztus 21.

Bukarest város lakosságát egy rendkívül gonosz tett tartja izgatottságban.

A tett hőse Vilijú Péter bukaresti hentes és mészáros-mester.

Vilijú hat évvel ezelőtt vett nőtől egy német származású leányt, akitől három gyermeke született.

A mészáros igen féltette szép nejét és féltékenységekben nagyon rosszul bánt vele.

Az utolsó időben megtevette vele azt, hogy a mikor hazuról távozott, a lakásba bezárva, az asztalhoz láncolta az asszonyt.

A sajnálatraméltó nő végre is megunt a rabszolgaságot és bátyját hívatta, akinek segítségével megszabadult rabszolgatartójától, a férjétől.

Úgye a bíróság elé került, amely kérésére kimondta a válsát, mert betudta igazolni, hogy rossz bánásmódban volt része. A férjét az ítélet arra kötelezte, hogy elvált neének és az annak nevelés végett átadott gyerekeknek tartásdíjat fizessen.

Azt megengedték neki, hogy minden héten egyszer meglátogathassa.

Ilyen látogató nap volt szardán is!

Vilijú a pontosan kitűzött időben megjelent neje lakásán és miután engedelmet kapott, hogy a gyermekekkel rövid sétát tegyen a városban, kocsióra ültette azokat és elhajtott.

Neje azonban hiába várt a gyermekek visszahozatalára. Férje és gyermekei nem mutatkoztak, pedig már az est is beköszöntött.

A megrémült asszony elfutott férje lakására, a hol az éppen lefeküdni készült.

— Hol vannak gyermekeim? kérdőtőle magánkivül az asszony.

— Jó helyen, nincs semmi bajuk.

— Látni akarom őket azonnal!

— Nem lehet!

Az asszony végre is a rendőrséghez fordult, a melynek kiküldöttéi felszólították a mészarost, hogy adja ki a gyermekeket.

Mialatt ez történt, a rendőrségen egy rendőr jelentést tett, hogy az erdőben egy bokorban három agyonszúrt gyermeket találtak.

A gyermekek holttestét behozták a városba és mindjárt az elrabolt Vilijú gyermekekre gondoltak. — Csakugyan ők voltak.

A kegyetlen szívű apa elrabolta és meggyilkolta őket.

Kicipelte az erdőbe és egy éles késsel szíven döfte őket. Lemészárolta mind a hármat.

A gonosz ember most a börtönben ül és várja méltó büntetését.

UJDONSÁGOK.

A kis leány.

Kolozsvár, aug. 22.

Beteg kis leányról szól a nótá.

Ott, a hol csodás illattal virulnak tarka virágok, a hol versenyt dalolnak az ég madarai, a hol zöld lombok között pihen az aranyszínű napsugár, a hol más-más minden, minden mosolyog — beteg egy kis leány.

»Miért ontam hát ily pazaron bódító illatot, ha a kis leánykának nincs öröme benne?« Kérdi busan a főhéher tubaróza. »Elhervadok bánatomban, ha a kis leány beteg!« és csüggedt sohajjal hajlja le szép fejét a melankolikusan bájos vanília. »Játszik lepke száll az egyik virág méz-édes szirmára. »Miért vagy szomorú én szép tubarózsám?« kérdi n gédés mosolygva. »Beteg a kis leány, hát nem tudod?« — sutlogja, haramos könny-cseppet hullatva a szép virág. Ah, hogy elkomolyodik hirtelen a lepke is. Már nem szállingózik oly mosolygó gondtalansággal ide-oda.

Aztán eljön az aranyos napsugár, de az ő fénye, melege se csal, boldog virulást a bánatos virágok szirmára. És amikor megtudja ő is, hogy a kis leány beteg, komolyan rejtőzködik szürke fellegek mögé... nincs kedve tréfálni, enyelegni, mosolyogni többé.

De a beteg kis leány ajkán megvilan az első mosoly, szemében megcsillan a pajkos, régi fény! Ne hervadjtál tovább szép tubaróza, emeld föl bájos fejed, csügged vanília... röptül csak gondatlanul virágról-ziragra, játszik lepke... hiszen közeledik immár — nem sokára egészen kislát a legtisztább kedélyű, aranyos fényes napsugár. z —

Mondják.

Khuen-Hédervár gróf ischli utjáról maradt vissza az a »mondják«. A miniszterelnök előterjesztése után megmondta ő Felsége, hogy mennyi engedményt adhat.

— Felség, szolt volna a kérészeletti miniszterelnök, ezzel az engedménnyel az ellenzék megelégedni nem fog.

Katonás szaktekintély nem volt akkor kéznél Ischben. A király Bolfras és Paar gróf szárnysegédeit kérte volna meg, hogy

szerkesszenek össze valami memorandum felét, hogy minő engedményeket adhatna a király a magyaroknak.

A memorandum elkészült egy nap alatt, de engedmény nem volt benne félóra való. Erre is azt mondotta a miniszterelnök, hogy ilyen csekélységért az ellenzék nem szerezne le.

Megérkezett Beck báró a vezérkar főnöke. Irásos véleményét kért tőle a király. Schriben, gyorsan. Khuen grófnak utaznia kell Budapestre, Beck báró fáradt volt nagyon és megkérte Schiessel lovagot, hogy szerkesszen össze valami memorandum-felét ebben a magyar ügyben majd ő revidálja.

Ahogy Schiessel lovag Beck bárótól távozott, találkozik Paar gróffal.

— Olvasd ezt át, szolt Paar gróf átadva Schiesselnek ama memorandum másolatát, amelyet ő és Bolfras szerkesztettek.

Hazatérve Schiessel lovag, öröme gyuladt arccal kezdte olvasni gróf Paar írását. Amelyet borítékba gyömöszölt és futárral küldött Beck báró szállására.

Másnap, mikor a király Beck bárótól a magyaroknak adható »engedményeket« kézhez vette, így szolt az ő vezérkar főnökéhez: »Kedves báró! Mintha én ezt a memorandumot már olvastam volna!« Így mondják!

Bártfárol küldték nekünk ezt a tudósítást:

Erzsébet királyné szobrának leleplezését kedves epizód előzte meg.

Még jóval az ünnepély kezdete előtt a fehérszalagos rendezők egyikéhez odalép egy öregebb ur és tördelt magyarsággal kérdi:

— Kinek nincs jegy, annak ide nem bemenni?

— Bizony nem! — feleli a rendező. Azután pedig kérdezi: Szabad kérnem a jegyét?

— Nincs jegy nekem — mondja az idegen ur.

— Akkor tessék szépen elmenni — mondja a rendező, miközben marciális szemeket vetett a közelben álló csendőr felé. Szép gyengédnek megfogja az idegen ur karját és kiakarta irányítani a parkból.

Az idegen előzekényen tiltakozva válaszolta: Bocsánat, de én nem elmehetek, mert én azt a szobor csináltam.

Donáth Gyula volt.

Hát persze, hogy rögtön beengedték.

— (Református istentiszteletek.)

Erdélyi László ev. ref. püspöki titkár e hó 23-án vasárnap tart istentiszteletet a Magyar-utcai ev. ref. templomban, míg ugyanez alkalommal Irsay J. József a Farkas-utcai templomban a távollévő Herepely Gergely helyett végzi a vasárnapi istentiszteletet.

— (A »Kolozsvári Dalkör« Temesvárt.) A »Kolozsvári Dalkör«, mely az országos dalversenyeken már többször kitünt, szardán este Temesvárra utazott, hol Oberti János karmester vezetésével szintén részt vesz az ott tartandó országos dalversenyen. Reméljük, hogy mint eddig is, most is diadallal fognak onnan visszatérni dalosaink.

— (Temetés.) Dániel Lajos kir. ügyész temetése tegnap délután folyt le nagy részvétel mellett. A temetésen jelen voltak a kolozsvári bíróságok tagjai és a város intelligens közönsége is nagy számmal volt képviselve a korán elhunyt jeles férfiú végtisztességén. Dániel Lajos halála nagy veszteséget jelent a bírói karra, mely egyik legképzettebb és munkaszeretőbb tagját gyászolja benne.

— (Gyógyszerész gyakornokok tanulmányútja.) Harmincan a nyári kurzuson levő gyógyszerésztan hallgatók közül **Konrády** Dániel dr., **Nyiredy** Géza dr., és **Ruzitska** Béla dr. vezetésével tanulmányi kirándulást szerveztek Szamosújvárra. A kirándulókat igen szives fogadtatásban részesítették és **Fritz** bányatanácsos meg is hívta őket vendégeit. Megtekintették a sóbányákat és tanulmányuk tárgyává tették a geológiai alakulásokat. Este a várost járták be s tegnőlt éjjel visszatértek Kolozsvárra.

— (A Magyarországi Unitárius Egyháznak) e hó 23-án a következő napján Vargyasban tartandó zsinati ünnepélyeinek sorrendje: Az 23-án. I. Templomban: Délelőtt 10 órákor imát és egyházi beszédet tart **Lőfi** Ödön n.-ajtai lelkész. Főpásztor údvözeletet mond **Ferencz** József püspök, kir. tanácsos, a vaskorona rend lovagja. Urvacsorát beszédet mond s az urvacsorát kiszolgálja **Pál** Ferenc egyh. kőri jegyző, okládi lelkész, a többi egyh. körök jegyzői segédlete mellett. II. Az állami iskola nagyteremében imát és egyh. beszédet mond **Demeter** Dénes egyh. közügyigazgató, h.-karácsonyfalvi lelkész. Aug. 24-én: Délelőtt 10 órákor imát és alkalmi beszédet mond **Józan** Miklós budapesti lelkész-esperes. Lelkészfelavatási beszédet tart **Ferencz** József püspök, ki az egyh. főjegyző és az esperesek segédkeze mellett 20 ifju lelkész felavat. Ünnepi beszéd imát tart **Kelen** Albert egyh. főközügyigazgató, marosi esperes, m.-vásárhelyi lelkész. Az istentiszteletet követően a homoród-vidéki vegyes dalkör.

— (Id. Warga Dániel ünnepzése.)

A napokban igen kedves, megható ünnepet tartottak id. Warga Dániel családtagjai és meghívott barátai, mely alkalommal városunk e köztisztelőben álló polgárának a

Nádasterén levő gyártelepén elhelyezett mellszobrát leplezték le. Az üdvözlő beszédet ifj. **Petrán** József joghallgató tartotta. Utána a vendégek gazdag lakomához ültek.

— (Mária kilenced.) A boldogságos Szűznek, hazánk Nagyaszonnyának tiszteletére rendezett Mária kilenced második litániáját ma délután 6 órákor **Trefa** Leonard Szent-Ferencndi helyettes házfőnök fogja mondani.

— (Szatócok panasza.) **Havás** Lázár kolozsvári kereskedő a következő közlésére kérte lapunkat: Több italmérési engedélyes panaszkodott, hogy a pénzügyminiszterium által engedélyezett, a szatócüzetből az italmérő helyiségbe átvetető ajtók további használatát a helyi pénzügyigazgatóság be akarja szüntetni. Az aggodók megnyugtatólására közöljük, hogy a pénzügyi hatóságtól nyert határozott értesülés szerint az ajtók használatra, mint eddig, egy ezután is meg lesz engedve, a munkaszüneti törvényben körülírt korlátozással.

— (A Dávid Ferencz Egylet.) XVIII. rendes közgyűlését Vargyasban e hó 22-én, szombaton d. u. 4 órákor tartja a következő tárgysorozattal: 1. Ének, előadja a homoród-vidéki vegyes dalkör, karnagy: **Ajtay** János h.-almási lelkész. 2. Ima, **Demeter** Dénes h.-karácsonfalvi lelkész által. 3. A közgyűlés megalkulása. 4. Elnöki megnyitó báró **P. Horváth** Kálmántól. 5. Titkári jelentés dr. **Boros** György által. 6. Pénzüárnoki jelentés, tartja: **Gáfi** Lőrincz. 7. Tarcasfalvi A. Az ifju apostoltól, szavalja **Gál** Miklós daki lelkész. 8. Ének a vegyes dalkör által. 9. Jelentés az 1903. évi irodalmi pályázatról. 10. Felolvasás, tartja: **Kozma** Ferencz kolozsvármegyei tanfelügyelő. 11. Pályázat hirdetés. 12. A központi választmányi kiegészítése. 13. Elnöki indítvány a persely-alap ügyében. 14. Indítványok. 15. Bezáró.

— (Tanítók gyűlése Budapesten.)

A magyarországi tanítók országos bizottsága nagy-gyűlést e hó 17 és 18-án tartotta meg Budapesten. Sok lényeges határozatot hoztak a gyűlésen, melyek a magyar tanítóság szellemi és anyagi ügyén lesz jövőre javítani hivatva. A tanítók országos bizottsága ez alkalomból ujra alakult. Kolozsvárról három tanfelfu jutott be az országos bizottságba, u. m. egyik alelnök **Sólyom** János polg. isk. tanár lett; **Pállós** Albert polg. leány isk. igazgató és **Elek** Gyula közégi isk. igazgató, viszont igazgatósági tanácsosokká lettek megválasztva.

— (Lemondások a tiszti rangról.)

Csákány Gyula, kolozsvári 21-ik honvédegyalegredeből tartalékos hadnagy és **Lázár** Emil, a kolozsvári VI. honvédkerülethez tartozó szolgálaton kívüli hadnagyak a tiszti rendfokozatról történt lemondása elfogadtatván, neveztettek a honvédség kötelékéből elbocsájtattak.

— (Vas- és fém munkások szövetsége.) A magyarországi vas- és fém munkásszövetség kolozsvári csoportja e hó 30-án — vasárnap — a lövőde összes termében, a kolozsvári szakszervezeti dalkar szíves közreműködése mellett alakuló-ünnepélylyel egybekötött nyári táncvigalmat rendez. Az ünnepély műsora a következő: »Nyitány.« a kolozsvári »szakszervezetek dalkara. — »Emlébeszéd.« Tartja: **Klein** J. sz. e. tag. — »Szavaltok.« Eöad-ják: **Gönczi** Ödön és **Szakács** István sz. e. tagok. Kezdeté este 8 órákor.

— (Francia tudós Erdélyben.)

Martonne Emanuel, a rennesi egyetem tanára, a napokban Nagyszében vidékén tartózkodott és ott geológiai vizsgálódásokat végzett. A professzor, kinek nevét gletscher kutatásai tették híressé, Nagyszébenből Bésbe utazik, hogy ott az e hó 27-én tartandó geológiai kongresszuson részt vegyen.

— (Leszurt önkéntes.) Királyhidáról jelentik: Az egyik vendéglobban egy közlegény az oldalfeigverével megtámadta **Schuster** egyéves önkéntes káplárt. Az oldalfeigvert a hátába döfte, úgy, hogy az önkéntes rövid szenvedés után meghalt. A szerencsétlenségre az adott okot, hogy a merénylő, egy vadász közlegény szörnyen kikelt valamiért a 84-ik gyalogezred önkéntesei ellen, **Schuster** és egy másik egyéves önkéntes elakarták hagyni a helyiséget, de a dühöngő ember utánuk ment és elkövette a gyilkosságot. A merénylő megszökött ugyan, de elfogták.

— (Dr. Rosenberg Sándor) az aradi zsidó hitközség nagytudományi főrebábjá, az ország legliberálisabb szellemű zsidópapjainak egyike, ki a vegyes párok összedadásával országra szoló vitát keltett annak idején, rokoniak látogatása végett tegnap reggel Kolozsvárra érkezett.

— (A Forgách-Berchold-ügy.) Közöltük, hogy gróf **Berchold** Miklós Madách Imre nográdmegyei pénztárosra hivatkozva, a Kaszinó választmányánál följelentette gróf **Forgách** Antal országgyűlési képviselőt, mert — a panasz szerint — gróf Forgáchnak 100 forintot adott kölcsön és ez a járásbírság előtt hamis esküvel letagadta a kölcsönt. A kaszinó ki is golyózta **Forgách** ot, mire a gróf a büntetőjárásbírsághoz fordult elégtételért. **Berchold** az ügyészségnek is följelentette gróf Forgáchot hamis eskü bűntette miatt, itt azonban a vádat alaptalannak találták. A büntetőjárásbírságnál e hétre tűzték ki a gróf **Berchold** Miklós és **Madách** Imre

ellen rágalmazás miatt indított ügyben a fővágyalást, ezt azonban most nem lehetett megtartani, mert egyrészt gróf Berchtoldnak az idézést nem tudták szabályszerűen kezbesíteni, másrészt pedig a büntügyi iratok a törvényszéktől még nem érkeztek meg a járárszolgáchoz.

— (Vádirat Soós bíró ügyében) (Express-tudósítás.) A megvesztegetés bűntettével vádolt Soós Kálmán törvényszéki bíró és Schwarz Ábrahám ügynök bűnpörének elbírálására a Kuria a budapesti büntetőtörvényszék helyett a pestvidéki törvényszék delegálta, mert Schwarz Ábrahám kifogást tett a miatt, hogy Soós bíró fölött az egykori kolégái monjanak ítéletet. — Schwarz a pestvidéki törvényszékkel sem találta megfelelőnek, mivel Soós Kálmán valamikor itt is működött, mint bíró. Egyen ezért kérte a felsőbírószágot, hogy egy harmadik bíróságra bizza az ügy elbírálását. A Kuria már ezt a kívánságát nem teljesítette, mert Soós oly régen működött a pestvidéki törvényszéknél, hogy a mostani bírák közül egyik sem volt a kolégája. Így tehát a pestvidéki törvényszék most már minden újabb incidens nélkül befejezhette a több ízben fellebbezéstől vizsgálatot és felhívta a vádemelésre jogosított budapesti királyi ügyészséget, hogy a letartóztatott bíró és bűntárs ellen adja be a vádiratot. A vádhatóság képviselőjében dr. Magyar István királyi ügyész most szerkesztette meg a több ívre terjedő, részletesen megindokolt vádiratot, amelyben Soós bíró megvesztegetés bűntettét, Schwarz Ábrahámot pedig a megvesztegetésben való bűnrészességre miatt kéri felelősségre vonni. A fővágyalást előreláthatólag még a jövő hónapban megtartják ebben a botrányos ügyben.

— (Egy magyar ifju szerencsése Ausztráliában.) Röser Mihály budapesti ácsmesternek két fia volt: Mihály és Kálmán. Kálmán szüleinek óriási anyagi áldozata révén elvégezte a gimnáziumot és a műegyetemet, ahonnan mint mérnök került ki. Mikor azonban tanulmányait elvégezte és mint kész ember állott a világ elé, akkor látta csak, hogy tulajdonképpen ő semmi. Becsületlen állást nem kaphatott sehol, mert mindenütt „be” volt töltve. Az ezredéves kiállítás esztendeje alatt Budapesten sok külföldi ember fordult meg. Többek között egy ausztráliai angol mérnök, a kivel megismerkedett. Az angol megszerette a fiut, a kiből törekvő ambíciózus szellemet talált. Mikor ismét visszatért hazájába, magával vitte Röser Kálmánt. Hat év múlt el azóta és ez idő alatt a fiatal mérnök oly szépen haladt előre, hogy jövedelméből önfenntartást 6–8000 forint köldhetett haza szüleinek. Melbourneban, a hová az angol mérnök vitte, azonnal állást kapott, a melyben ez idő alatt négyszer léptették elő. Most pedig — mint egy szüleihez sajátkezűleg írt levelében jelenti — Melbourne város főmérnöke lett, a mi pénzünk szerint 18.000 forint évi fizetéssel. — Nem sok külföldre szakadt embernek jut ilyen szerencse osztályrészül.

— (Katonák kincszáma Németországban.) Még a múlt hó 21-én történt, hogy Berlinben Hill Sándor, a 4-ik gárdeezred egyik közlegénye egy bombával agyonlőtte magát. Az öngyilkosság oka most kiderült. Kiderült, hogy ez a szegény katona egy bestialis alitiszt áldoztatva lett. Ez az alitiszt, Reichenbach Ottó őrmester, valóságos rém volt az általa álló közlegényeknek. Most, hogy az öngyilkosság révén csávéba került, egymásután jönnek panaszok ellene, Eddig 1500 esetet jelentettek be ellene, mindenféle rossz bánásmód miatt. A tényállás felvétele a kiküldött katonai bíróság előtt konstátálta, hogy Reichenbach pofozta, köpte, megrugdalta stb. a katonákat. Egy ízben egy Bauerwein nevű közlegénynek úgy meghúzta a fülét, hogy az leszakadt. Egy katonát egyszer egy vágott arcul, hogy az megsejtült. Egy közlegénynek nagyon csinos kedvese volt. Reichenbach, meglátta és megszerette. Mivel azonban a leány hűséges volt és ellent állt a durva őrmester szerelmi ostromának, a felsült őrmester dühében a közlegényt úgy megkínizta, hogy az maga kérte a leányt, hogy engedjen a kegyetlen embernek, aki ellen még panaszt sem emelhet. A katonai bíróság 3 évi és hat havi börtönrre ítélte az állatias őrmestert.

— (A mama a sétatérén sétál.) Egy kolozsvári család nyulának, vörösbaju nevelőjére minden délután kisdólt a négyeszlendős kis Laczival a sétatérre. Letűlték egy padra és eszmecserét folytattak a hasznos házi állatokról. Később azonban mindketten megunták ezt a szellemi élvezetet és a kisasszony egy odaadó ifjú ismeretségre vágyott. Az óhajtott fiatal ur nem sokára meg is jelent és hamarosan ismeretséget kötöttek. De banális bókornak nem juthatott s még csak a csók édes-ségéről sem tarthatott tudományos előadást a kis fickó miatt. Az apró legény ugyanis folyvást mellettük volt, mert azok közé tartozott, akikre azt szokták mondani a büszke mamák: — Az én kis fiam roppant vén zsivány....

Az ifju belátta, hogy itt muszáj valamit áldozni a szerelem oltárára. Nagy dohánys volt, de azért egy hétig nem füstölt s az így összegyűjtött pénzen falovacskát vásárolt. Ezt a következő szónoklat kíséretében adta át a kis fiúnak:

— Játsszon itt ezzel a lovacskával, majd mi elmegyünk a kisasszonynyal és hozunk hozzá kocsit.

Bandi nagy örömmel adta meg bele-

egyeztését a szerelmes pár távozásába. Elmélyedve játszadozott a festett lóval, a mikor egyszerre csak megjelent előtte az édes anyja, egy kissé sovány arcu nagysága, a ki idejének legnagyobb részét, beles, öreg férje mellett szokta töltetni. A haragos mama ilyen szavakkal támadt a fiura:

— Te rossz teremtet, már megint elszöktél a kisasszonytól!

A kis fickó sértődötten utasította vissza a vádat:

— Én nem szöktem el a tiszasszonytól. Ő elment ed bécival tocsit hozni nemem

— Egy bácsival? Milyen bácsival?

— Barna bajszú bácsival, akit ezt a lovat hozta nemem.

— Minden nap találkoztok azzal a bácsival? — tudakolta a mama élénken.

— Mindid. Ott találkoztunk ni, — mondta a fiú és a kiosk mellett levő kis szökőkút felé mutatott.

A mama meglepődötten fogta kézen a csöpp okos csemetét és hazavezette. A nevelőnő egy óra multa tért haza, persze úgy remegve, mint alkonyati szellőben a nyárfalevél. A mama azonban nem csinált patáliát, hanem csak annyit mondott nyomatékos hangon:

— Szégyelje magát kisasszony.

És másnap a kisasszony otthon maradt harisnyát stoppolni, a mama pedig kisdólt kis fiával a sétatérre. Egyenesen a szökőkúthoz mentek, sokáig rőtáltak a kavicsos utat és később a mama nyugtalanul tekintgetett jobbra is, balra is, mintha — várna valakit....

— (Iskolai értesítés.) A székesfehérvári m. kir. állami főreáliskolában az 1903–1904. iskolai évre a beiratások ez évi szeptember 1. 2. és 3. án tartanak meg. A javítóvizsgálat ez évi augusztus 31-én, a felvételi és magánvizsgálatok a beiratási napokon lesznek. A tandíj 36 korona, mely negyedéves részletekben fizethető. A beiratási díj 10 korona 30 fillér. Az intézettel kapcsolatosan 65 tanulóra berendezett internátus van. Ugy a főreáliskolát, valamint az internátust illető felvilágosításokkal készséggel szolgál az igazgatóság.

— (Aki a saját házát gyújtja föl.) Nem ritka eset az, hogy egyik-másik alak felgyújtja a saját házát, aztán mikor javában ég, elkezd kiabálni:

— Valami belyár rám gyújtotta a házat.

Ezt pedig azért teszi meg némely ember, mert a háza biztosítva van és úgy gondolja, hogy a biztosítási összegből majd új tetőt tétet föl a rozzant helyett és megint jó lesz a ház. E hó elején a csongrád-megyei Szegváron övegy Tóth Ferencné ócska földi háza kigyulladt. A tűz után megindult a vizsgálat annak kiderítésére, mi okozta a ház elhamvadását. Kiderült, hogy a padlón a kémény mellé egy csomó szalma és papír volt dugva egy pakli gyufával együtt. A vizsgálat során övegy Tóthné be is vallotta, hogy ő gyújtotta föl a házat, amely a Foncára pesti biztosító társaságnál 400 koronára volt biztosítva. A vizsgálat eredményéről tegnap ment értesítés a szegedi vizsgálóbíróhoz és ez alapon megindult a gyújtogatás asszony ellen a megtorló eljárás.

— (Szerény kérelem.) Egy vidéki vendéglős azt tapasztalta, hogy egy idő óta nyomtalanul eltűnnek az evőszékzelei, de elvesznek az utasjai is. Ezért fekete keretben a következő hirdetést függesztette ki a vendéglős helyiségében:

Kérem!

Felkérem azokat a t. e. vendégeimet, akik elviszik a villámot, késeiket és kanálakat, hogy ne pakolják be azokat újságpapírosba, mert nehézy vendég olvasni szeretne.

Tisztelettel:

a vendéglős.

A szerény kérelem élénk feltűnést keltett a vendégek között, mert az újságpapíros igen olcsó csomagoló anyagának bizonyult. Több vendég azonban annyira szívére vette a figyelmeztetést, hogy azontul papíros helyett — asztalkendőbe csomagolta az evőszékzeleket.

— (Cirkusz Varieté.) Napról-napra nagyszámú közönség előtt tartja előadásait Clair Laforte cirkusza, melyben legközelebb Vladimir, a nálunk is előnyösen ismert nemzetközi díjbirkózó lép fel, mint Robinson erőművész partnere. — E verseny iránt élénk érdeklődés mutatkozik.

NYÁRI SZÍNHÁZ.

Kolozsvár, szombaton, 1903. évi aug. 22-én

KLO-KLO.

Énekes bohózat 4 képből. Írták: Landesberg és Stein. Fordította: Komor Gyula. Zenéjét szerzte: Pagin Ferdinánd.

Kezdeté fél 8-kor, vége fél 10 kor.

Holnap, vasárnap:
Ugyanaz.

SZÍNHÁZ.

Heti műsor:

Szombat: Klo-Klo.
Vasárnap: Klo-Klo.

* Klo-Klo. Klo-Klo tulajdonképpen Klotild. Klotild pedig egy divatárú könyvelő, szép leány, a ki a deli kirakatarendezővel megszökök. Művésznő lesz persze. S művészi neve Klo-Klo. Közben, előbb és utóbb ezerfajta kaland és hecc esik meg velük és

a nyomukban utazó, ugyancsak ledér apával és kész a Landesberg és Stein urak énekes bohózata, 4 képből. Nyári színlőre való, főcsmunka ez a Klo-Klo, mely izléstelenül-izléstelenül jelenetekkel, triviális-nál-triviálisabb mondásokkal, melyeket a szereplők, a helyett, hogy félig-meddig kikerültek volna, vaskosan hangsúlyozták minden egyes sorát, nehogy egy árva durvaság is elkerülje a jobb izlésű közönség figyelmét. A bohózat zenéjét szintén lovadai zenekarok műsora nyomán szedhetette össze Pagin Ferdinánd. Sehol egy hang, ami a fülön át belopóztatott volna a szívekbe.

Szóval a szindarab tulságosan nyárias. Lenge, könnyű, el is oszlik, miként a futó hab s hamarosan biro-hamra se lesz sehol egy ily című alkotásnak.

A szereplők közül Szabó Mariska Klotildja, kedves, megnyerő és bájos jelenség volt. Úgyesen és tengersok taps közepette játszotta el cimszerepnek nem épen hálás szerepét. Partnere: Kassai, Mátraival egyetemben tulságosan sokat nyújtott a darab könnyen kiaknázható vaskosságából. Garzó Adél az orfeuménekesnő szerepében érdemelte ki iskolázott, csengő hangjával a publikum tapsait s a folyvást szép virágcsokrot. Mészáros fúrge, életrevaló színésznő volt, míg Dezséri, St. Loison gróf helyett egy potrohos falusi jegyzőt mutatott be nekünk. Szegő ügyes maszkjával, a kar hamis énekével ért el hatást. A bohózatot ma és holnap megismétlik. (b.)

Táviratok

Kihallgatások a királynál.

— Telefon-jelentés. —

Budapest, aug. 21. éjjel 12 ó.

A mai kihallgatások délután 1 órakor kezdődtek. A meghívott politikusok a következő sorrendben járultak a király elé. Legelőbb jött: 1 órakor gr. Csáky Albin.

1/2 » » Apponyi Albert.

1/3 » » Andrássy Gyula.

1/4 » » Károlyi Sándor.

Minden politikus háromnegyed óráig időzött a királynál, kit a jelek szerint mintha nem befolyásoltak volna még nagyon a bécsi jóbarátok ellenünk.

Egyébként is, bécsi források azt akarják elhitetni, hogy a katonai körök nem is a magyar hadsereg-ügyről, hanem csak osztrák ügyekről tanácskoztak. (Nem hiszszük. Szerk.) A kihallgatások esztörtékig tartanak. Ma meghívást kapott a királyhoz Láng Lajos és Darányi Ignác is.

A függetlenségiakat annál is inkább elkiseríti, hogy őket meg se hallgatja az uralkodó, mert hiszen első eset, hogy a korona ellenzéki férfival tanácskozik, gróf Zichy Jánossal s így alkalom, mód és idő nyílnék, hogy a függetlenségiak őszinte szavát is meghallaná a király.

E helyett úgy mentegetőznek az udvari körök, hogy: a hatvanhetes kiegyezésről lévén itt szó, nem befolyásolhatja magát az uralkodó a kiegyezést eredetileg ellenző párt tagjai által.

Ma délután még gróf Khuen-Héderváryt fogadta külön kihallgatáson a király.

Ki lesz az új miniszterelnök.

Budapest, aug. 21. é. 12 ó.

Élénk találgatások folynak az új star szénélye iránt. Ki lesz? Mit hoz? Csupa rejtély, mire nem kapunk még feleletet. Egyik részen úgy gondolkodnak, hogy lesz, a ki elvállalja nemzeti engedmények nélkül a kormányt, de ez 3 hónapig se húzza majd s csak előkészíti az utat annak, a ki meghozza a reformokat. Más oldalról az az impresszió, hogy az udvar keményen tartja magát s így nemzeti engedmények híján nem lesz, ki a nyaktörő feladatra vállalkoznék. Ez esetre újabb a mumest, Khuen-Héderváryt emlegetik, mint a ki bármikor vállalkozik arra a szerepre, a mitől pedig elme-hetett volna a kedve.

A szabadelvű párt érkekezlete.

Budapest, aug. 21. é. 12 ó.

A szabadelvű párt számos tagja érkekezlet egybehívását sürgeti, melyen a nemzeti követelések ellenében nyújtandó engedmények tárgyalassanak, ama módokat mellett, melyek nyomán a megalakulandó új kormányt támogatni fogja a párt.

Szakadás a kormánypártban.

Budapest, aug. 21. é. 12.

Politikai körökben élénk kommentárokkal kísérik azt a tényt, hogy a hivatalos két elnök után a korona elsősorban az agráriusok és a konzervatív mánások vezéreinek véleményét hallgatja meg. Az ugynevezett ó-szabadelvűek ebből a tényből magukra nézve pesszimiztikus következtetéseket vonnak le. Tudósítónk arról értesül, hogy nem lehetetlen, hogy a kormánypárt kebelében maholnap végre megtörténik a nagy szakadás.

Apponyi új memorandum.

Budapest, aug. 21. é. 12 ó.

Gróf Apponyi Albert ismételt memorandumba foglalta a nemzet katonai követeléseit. A memorandum, melyet több politikusnak, többek között Eötvös Károlynak is megmutatott, lényegében látszólag azonos a régebbivel, de eltér attól az időpont kérdésében. Ép a legfontosabbakat hosszabb terminushoz köti, szóval ezzel félig-meddig újra megtagadja multját s így önmagát.

Gróf Goluchovsky Budapesten.

Bécs, aug. 21. é. 12 ó.

Gróf Goluchovszky Agenor, külügyminiszter ma délután Budapestre utazott.

A szegedi szabadelvű párt gyűlése.

Szeged, aug. 21. é. 12 ó.

A szegedi szabadelvű párt mai értekezletén egyhangú lelkesedéssel magáévá tette a debreceniek ismeretes határozatát, hozzátéve, hogy kívánják, miszerint nemzeti önállóságunk végre a külpolitikában is kidomboríttassék.

Báró Prónay Dezső a királynál.

Budapest, aug. 21. é. 12. ó.

A király báró Prónay Dezsőt, a főrendiház egyetlen függetlenségi párti tagját ma szintén meghívta magához kihallgatásra.

Dienes Márton elfogatási hire.

Budapest, aug. 21. é. 12 ó.

Dienes Mártonról terjedt el megint a fővárosban. Egy londoni táviratról beszéltek, amely szerint Dienes Mártont egy szállóban elfogták. Dienes állítólag álszakállban bujdósott és így felismerhetetlenné tette magát. A rendőrségen azonban erről a londoni táviratról mit sem tudnak.

Dalosverseny Temesvárott.

Temesvár, aug. 21. é. 12 ó.

Ma délelőtt fényes diszközgyűléssel vette kezdetét a temesvári dalosverseny. A versenyre huszonkét daloskór érkezett az ország minden részéből. Este disztrakoma volt a vendégek tiszteletére.

Lengyel vendégek Budapesten.

Budapest, aug. 21. é. 12 ó.

A Budapestre érkezett lengyel vendégek ma díszes ünnepélyek keretében megkoszorúzták Voronyeczky és Kossuth Lajos sírját a kerepesi-uti temetőben.

A kievi munkászavargásokhoz.

Budapest, aug. 21. é. 12 ó.

Kievből jelentik: A kievi munkászavargások alkalmával az ottani téparancsnok tüzet jelentett, mire az egyik kivonult század parancsnoka nem engedte löni a katonákat s így szólott hozzájuk:

— Nyomorult gazember, a ki testvéreire lő!

A katonák nem is lőttek. A vizsgálat megindult. A tisztet elfogták és ma ítélték halálra. A századot szintén megbüntették.

Budapesti gabonatőzsde.

Jegyzetelt:

Készárú-üzlet változatlan. A határidő-üzlet gyengén tartott. A tengeri állandóan szilárd — tartott szárazságra.

Buza okt.....	731—35
Buza 1904. ápr.....	760—61
Rozs okt.....	617—18
Zab okt.....	535—37
Tengeri júliusra	450—05

REGÉNY.

Hajótörés után.

— Délamerikai regény. —

Írta: Kreuth W. (30)

— Ugy, ugy, — mondá a gyarmatos gunyosan, — a mór megtette kötelességét. Ahogy akarják, Róbert ur. Éljen boldogul, talán még viszontlátjuk egymást.

Witteke pedig örökre eltávozott San-Martinóból.

TIZENHATODIK FEJEZET.

E két eseménynek következménye az volt, hogy Ita-Yvaté birtokosa igen kellemetlen helyzetbe jutott. A környékbeli paraguayak, valamint a gyarmatosok is ellenségeknek tartották őt. Ez a kinos helyzet Róbertre és Mercedesre nézve több kellemetlenséggel járt együtt; így a teljes elzártkottsággal, s később sok nehézséggel az üzleti összeköttetésben, még a legközelebbi szomszédokkal is.

Eközben Róbert, anélkül, hogy meglett volna lepve, vagy bosszankodott volna, egy hivatalos írást kapott a fővárosból, melyben birtoka tulajdonosa felhívja, hogy a 300 pasórol szóló vételi okmányt a kerületi pénzügyi biztos kezébe visszaszolgáltassa.

Ennek is meg kellett történnie? De hát mit tesz az? Legfeljebb veszteséggel végzi ezt a dolgot és új viszonyok között új életet kezd. Igen, ő Asuncionba akart menni, hogy az ottani urak szemébe mondja az igazat és aztán — adieu Ita-Yvaté! Amerika elég nagy s egy vihar a gyenge hajócskát ide-oda dobálhatja. Hajótörés után nem kell elmerülni, ezt az egykőri Borgan hadnagy már megmutatta. De Mercedes? — Hogy lehet, hogy az ő viszonyai között övére egyáltalában nem is gondolt? Hisz' ez világos, mert ő a Róberté, s őt minden-hová követni fogja, a hová megy.

Most értette meg, hogy e leány rá nézve nem csak egy gyorsan muló hajlandóság tárgya, vagy székségképeni időtöltés, vagy társnője, szolgálója az ő egyszerű gunyhójában; nem csupán ifjúságának egész hevével és bensőségével szerette őt, hanem egy lú szív kitartásával.

Később azt gondolta Bergen ur, hogy Mercedeset törvényes feleségévé tegye....

— Te Frigyes, az még sem illik, hogy a te ispánd egy kínai nővel lakik együtt, — mondá Berndorf tanárné urának, ki szokása szerint kezeit zsebébe téve a verandán le-fel sétált.

(Folyt. köv.)

SZERKESZTŐI ÜZENET.

Marosugra. Mint már lapunk tegnapi számában jelezttük, főszerkesztőnk hazaérkezett. Szívesen üdvözlét!

Felolós szerkesztő:

HERCZEG JENŐ.

Laptulajdonos:

GOMBOS FERENCZ.

NYILTTÉR*

Kristály

! gőzmosó-intézet !

Kolozsvárt,

szemben a vasúti indóházzal.

Telefon sz. 500.

női és férfi fehérneműek mosása és vasalása gyorsan, a legszebb kivitelben, mintha csak új volna. — Az intézet csak vizgőz és szappan által mos, tisztít és így a fehérnemű rongálása ki van zárva.

Csipekfűgőnyök a legutánysabban tisztíttatnak.

Kelengyék mosása és vasalása a legszebb kivitelben eszközöltetnek.

Belváro-i felvételi hely: Laskai Ferenc és Fia Kossuth Lajos u. 7. Telefon sz. 405.

Videki gyűjtődék:

Marosvásárhelyt Wolster Kálmán, Maros-Ludason Altmann Jakab, Besztercén Tabovics Sámuel, Jéssen Papp Jenő, Sz.-Ujvári Herschkovics Ignác, Déván Szőcs József, Gyulafehérvárt Weisz D. és Társa, Balázsfalván Komáromy Albert, Nagy-Bányán, Radó Andor, D.-Szt.-Mártonban Komáromy Sándor, Zilahon Gerő Antal, Sz.-Régenben Klein Aron és Nagy-Enyeden Worobicz Kálmán kereskedők. Tordán Hartmann Ignác.

33—50 2580

Pénzkölcsönt

amortizációs-törlesztéses pénzkölcsönöket birtokra, bérházakra olcsó kamat és szolid alapon gyorsan elintézek.

Kölcsönt szerzek katonatiszteknek állami és megyei tisztviselőknek, hivatalnokoknak könnyű részletekben való visszafizetés mellett minden irányban a legnagyobb díszkréció biztosítatik. **Friedmann Sámuel.** Irodai órák: d. e. 10—12, d. u. 3—5. (Belkirály-utca 16. sz.) Ugyanott házak eladását és vételét gyorsan lebonyolítok. 6—60

214—1903. sz.

Faeladási hirdetmény.

A nyíresi volt urbéreszek tulajdonát képező erdőben 14894—903. számú miniszteri rendelettel egyszerre kihasználni engedélyezett 2254 kat. hold erdőterületen található 14—75 cm. mellmagassági átmérővel bíró 1621 szál tölgy és 1767 szál bükkfa 1903. év szeptember hó 9-én d. e. 10 órakor Nyíres község-házánál nyilvános árverésen el fog adatni.

Kikiáltási ár: 4360 korona.

Bánatpénz: 436 korona.

Az árverési és szerződési feltételek a nyíresi közjegyzői irodában és Hidalmáson a m. kir. járási erdőgondnokságnál a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Nyíres, 1903. évi augusztus 20.

Kobe Péter,

volt urb. elnöke.

2666 1—2

Kolozsvári

Takarékpénztár és Hitelbank

Részvénytársaság.

Alaptőkéje: 1.200.000 korona teljesen befizetve.

Tartaléktőkéje 204.144 kor. 89 fill.

Betétek könyvecskékre, pénztárjegyekre és folyószámlákra K. 9.011.613.20

Irodák:

Kolozsvárt, Mátyás király-tér 7. sz. sajt házában.

Betéteket előnyös feltételek mellett fogad el könyvecskékre vagy folyószámlára és azokat felmondás nélkül fizet vissza.

Rövid, vagy hosszabb lejáratu, közönséges, vagy törlesztéses kölcsönöket nyújt

ház- és földbirtokra

10-től 50 évig terjedő időtartamra a legelőnyösebb kamat- és tőketörlesztési hányad mellett s azokat készpénzben fizeti ki, minden jutalék levonás nélkül.

Régibb és magasabb kamatu jelzálog-kölcsönöket igen előnyös feltételek mellett konvertál, s mindennemű ilyen ügyletet a leggyorsabban bonyolít le.

Leszámitol magán vagy üzleti váltókat a legmérsékelt kamattal alkalmazása mellett.

Vásárol és elad, valamint előlegeket nyújt zálogkölcsön, vagy folyószámla alakjában értékpapírokra és ilyenek vételét, vagy eladását legelőnyösebben kezeli.

Bevált értékpapír-szelvényeket és sorsolt értékeket.

Pénzelőlegeket nyújt a Máv. kolozsvári állomásának közvetlen szomszédságában fekvő s szakszerűen kezelt közraktáraiba betárolt gazdasági terményekre, igen előnyös feltételek mellett.

Kölcsön-zsákokat nagy mennyiségben és mérsékelt használati díj mellett bocsát a gazdaközönség rendelkezésére.

Kézi-zálogosztályában (Király-utca 3. sz. a.) pénzelőlegeket ad arany- és ezüsttárgyakra, valamint bármilyen ingóságokra a törvény által megszabott kamattal.

2606 63—4

Deutsch József

férfi-ruha áruháza Kolozsvárt,
Mátyás király-tér 30. sz. alatt.

Férfi-, fiu- és gyermekruhák a legelőnyösebb árak mellett szerezhetők be!

Üzletfelhagyás!

Üzletfelhagyás

miatt

az összegyűlt nagy
raktáromat:

óra-, ékszer- és
látszerész készletet

minden elfogadható szolid áron
október 1-ig kiárulom.

→ Zabos Sándor.

ELSŐRENDŐ

BIZTOSÍTÓ TÁRSASÁGHOZ

Írásbeli ajánlatok „BIZ-
TOS JÖVŐ” jellege alatt

Eckstein Bernát

hirdetési irodájába

BUDAPEST

V., Fürdő-utca 4. sz.

alá czimzendők.

jó megjelenésű, képzett,
keresztény vallású, nőtlen
fiatal emberek

fix fizetés és
napidíj mellett

külszolgálatra kerestet-
nek. A betöltendő állások,
ha az illetők megfelelnek,
nyugdíjra való igényjogo-
sultsággal vannak egybe-
kötv. 2665 1—1

Nélkülözhetetlen!

Szenzáció!

Szenzáció!

Ninos többé

Tyukszemfájás!

Veszélytelen! — Kés alkalmazása nélkül!

Mindenki teljesen eltávolíthatja gyorsan és fájdalom nél-
kül, káros hatású, maró folyadék használata nélkül
tyukszemét és megfagyott végtagjait a híres **Watisch Bőrkő**
alkalmazása folytán. Referenciák a bőrkő eredményes
használatáról rendelkezésre állanak. Ezek között dr. Kapos
Mór, bécsi egyetemi tanár elismerése.

Ára darabonként 50 fillér! 2—2

Ismételadók meg-
felelő kedvezményben
részesülnek! Használati utasítás min-
den példányhoz (több
nyelven) mellékelve

Swatisch Ferencz (kemikus és technikus Marburgban)

szabadalmának Magyar- és társországainak főügynöksége:

KRAUSZ & GERSCH Brassóban (Erd ly).

Egyedüli nagybani eladás és raktár:

Sárga Gergely gyógyszerész urnál

Kolozsvárt, Mátyás k.-tér, Wolf I. gyógyszerertárban.

Kapható minden gyógyszerertárban, droguerista, fodrász-
és minden nagyobb üzletben.

Hirdetések

a legolcsóbb árban
GOMBOS FERENCZ
könyv-nyomdájában
vétnék föl. Egy-u.

Mérték szerinti megrendelésekre Legújabb Hazai és Külföldi

2326 Szövegekből nagy választék!! 36—50

* Figyelmess és kitűnő munka! *

Legolcsóbb politikai napilap
a korán reggel megjelenő

UJSÁG.

Előfizetési ár:
Egy hóra — — 2 korona.

Braun Mihály
hangszerkészítő
KOLOZSVÁRT,
Wesselényi M.-u. 18.

Nagy raktár az
összes hangsze-
rekben. Nagy
javítóműhely.
Árjegyzék ingyen és
bérmentve.

Mátyás király
tér.
Gróf Rhédey
palota.

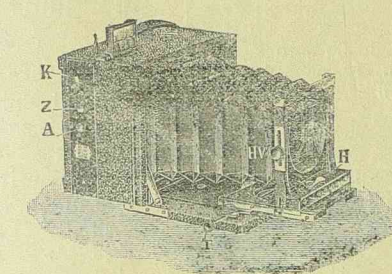
Schuster Emil

Norinbergi, díszmü, játék, sport, vadászati
— és fényképezési kellékek áruktára Kolozsvárt.

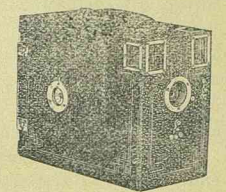
Telefonszám:
183.

— Ajánlja dusan felszerelt raktárát: —

Az eredeti **Grammophon** Párság hangosan beszélő-,
Amerikai **Grammophon** zenélő- és szavaló-gépeit,
eredeti gyári árakon 105, 150—200 koronáig; ugyancsak az
ezekhez megfelelő

Fényképezési kellékekben: Kézi,
zsebkamrákból filmek, üveglemezek a
legújabb gyárakból, másolópapírok,
levelezőlapok és vegyszerekből, szóval
minden megkívánható kelléket eredeti
gyári árak mellett.

Vadászati kellékekben: Kizárólagos raktár L. P. Sauer & Sohn
Suhl. H. Pieper és Neuman Freres bel-
giumi fegyvergyárosok serétes és golyós fegyvereiből bármilyen
Caliberben 38 koronától 600 koronáig; Revolverek, Browning
és Bär czéllövő és flobert pisztolyok, revolvertöltények, töltény-
hüvelyek, fojtások, golyók és serétek, becsavaró- és tisztító kellékek
stb., vadászcipők, csizmák, vadászharisnyák, kalapok és sapkák.
Vízhatlan loden és teveszörkákabátok, felöltők és gallérok, valódi
dániai mosható iramszarvasbőr kabátok, szőrmével bélelt és
béleletlenül, borsapok és sisakok.

Schuster Emil.

HERMANN E.

varrógép és kerékpár nagy raktára
Kolozsvárt, Egyetem-u. 6 sz.

Újonnan berendezett mechanikai o-
műhelyekben minden mechanikai
javítások olcsón, gyorsan és ponto-
san eszközöltnének.

Varrógépek!

1 valódi családi Singer varrógép himző készülékkel ellátva 30—50 frtig.
1 karikahajós 65—80 frtig.
1 Central Bobbin 86—90 frtig.

Eredeti Howe C. Wheeler & Wilson A varrógépek kedvezménye: Heti
D. 12., Manufacturing & C. New- vagy havi részletfizetésre is
York, Balkara Cylinder stb. stb. vásárolhatók. o o o o o o

2594 73—* Gépeimért 10 évig felelek.

1 új kerékpár angol villával 70—90 frtig. Kerékpár köpeny 4—6 frtig.
Kerékpár -mü gummi 2 frt 30 krtól 3 frtig. Kerékpár csengő 30 krtól.
1 frt 50 krig. Kerékpár acéltlen lámpa 2 frt 50 krtól 5 frtig stb. stb.

Csaki készpénzért!

Kolozsvári Kiállítások

(1903. szeptember 5., 6., 7. és 8-án.)

A Nagym. Földm. Miniszter úr erkölcsi és anyagi támogatása mellett.

1. XIV. Erdélyrészi Tenyésztőkiállítás.

Erdélyrészi tenyésztők részére. Díjak
összege 12.000 korona. Áll. arany-
és ezüstérmék. Dicsérő oklevelek.

2. II. Erdélyrészi gép-, eszköz- és anyag-

kiállítás, részt vehet minden magyar-
országi gyáros és iparos. Áll. arany-
érem és ezüstérmék. Díszoklevelek.

3. Országos baromfi kiállítás.

Részt vehet minden erdélyrészi és
magyarországi tenyésztő. Díjak 2000
koronáig. Dicsérő és díszoklevelek.

Bejelentési idő:

1903. augusztus hó 25-ig.

Programokat és bejelentő íveket kérésre küld:

Az „Erdélyi Gazdasági Egylet” Titkári Hivatala, Kolozsvár.

Petőfi-utca 7-ik szám.

Legolcsóbb bevásárlási forrás!
Réti Sándor férfiruhakereskedőnél
a Tanácsháza alatt.

1 férfi öltöny 4 frttól ———

1 fiu „ 1 frt 50 krtól

1 férfi nadrág 1 frttól kezdve

kapható csakis a

Tanácsháza alatt.